

Sveriges Importörers
importhandbok

Sverige behöver importen

Tar vi bort alla importerade varor från hyllorna i en butik skulle den bli ganska tom. Byggde vi bilar med enbart svenska råvaror och komponenter skulle vår exportindustri inte ha några produkter att sälja. En av importens viktiga funktioner är att öka utbud och valfrihet på marknaden.

Sverige är ett importberoende land. Vi importerar inte bara konsumtionsvaror utan i ännu högre grad insatsvaror till industrin. I princip är alla svenska företag beroende av import. Men det är inte alltid lätt att importera. Som medlemmar i EU tillämpar vi unionens regelverk både för införsel från medlemsländer och för importen från omvärlden. Det betyder att EU:s direktiv ska följas och att det krävs kunskap om restriktioner, licenser och avgifter vid import. Svenska importörer måste lära sig reglerna och följa handelspolitiken för att klara den egna handeln.

För importföretagen finns intresseföreningen Sveriges Importörer inom Svensk Handel som hjälper medlemmarna med importfrågor som formaliteter, tekniska frågor och kontakter i andra länder. Sveriges Importörer arbetar också med handelspolitiskt förändringsarbete, kontakt med myndigheter och främjande av import. Den praktiska hjälpen till importörer är en viktig del av vårt arbete. Därför har vi utarbetat en särskild Importhandbok som ger praktiska råd och anvisningar.

Välkommen att kontakta Sveriges Importörer på telefon 010-47 18 530 eller via vår hemsida www.svenskhandel.se/sverigesimportorer.

Innehållsförteckning

Importmarknader

Sveriges import	7
Hitta rätt leverantör	9

Varukrav

Tekniska regler och standarder	14
Produktansvar	20
Producentansvar för förpackningar och tidningar	21
Miljökrav	22
CSR – Corporate Social Responsibility (Företagens sociala ansvarstagande)	25
Parallelimport och varumärkesskydd	31

Överenskommelser med leverantören

Avtal	32
Leveransbestämmelser	34
Transporter	35
Försäkringar	40
Betalningar	42

Tull- och gränsformaliteter

Handel inom EU	50
Handel med länder utanför EU	51
Förtullning	56
Tulldokument	61
Tullkostnader	64
Tullverkets information om internethandel från ett land utanför EU	66
Internethandel med ett EU-land	67
Slutord	68
Checklista för blivande importör	69

Sveriges import

Sverige är beroende av sin utrikeshandel. Importvärdet per invånare är bland det högsta i världen. Av handelsstatistiken framgår att utländska varor finns på den svenska marknaden inom i stort sett alla varuområden. Merparten av de varor som köps utanför Sverige levereras till industrin. Maskiner och komponenter är betydelsefulla varugrupper. Även importen av bränslen och kemikalier är betydande. Knappt en fjärdedel av importen består av rena konsumtionsvaror som livsmedel, hemelektronik, kläder och liknande.

Vi handlar med våra grannar

Huvuddelen av Sveriges handel sker med den Europeiska Unionen, EU. Tyskland, Danmark, Storbritannien och Nederländerna är de fyra EU-länder med vilka Sverige handlar mest. Utanför EU är Kina, Japan och USA stora leverantörländer.

Det största handelsblocket i världen är EU, som skapat en inre marknad där i princip alla människor, varor, tjänster och kapital ska ha samma regler och möjlighet att fritt röra sig inom det gemensamma området oavsett landstillhörighet. Det ekonomiska samarbetet baseras på en tullunion med gemensam handelspolitik mot länder utanför EU.

EES-avtalet (European Economic Area) omfattar EU- och EFTA-länderna, utom Schweiz. Avtalet omfattar den fria rörligheten för kapital, varor, personer och tjänster. Tullunion ingår inte. Därför finns gränser och gränskontroller kvar i handeln mellan EU- och EFTA-länderna under hela avtalsperioden.

WTO

I världshandelsorganisationen WTO (World Trade Organisation) förhandlar världens länder om villkoren för internationell handel. WTO syftar till att handeln mellan medlemsländerna ska fungera så smidigt, förutsägbart och fritt som möjligt. Det internationella regelverket har förhandlats fram i olika förhandlingsomgångar, så kallade rundor. I december 2012 var 157 länder medlemmar i WTO.

EU

År 2012 består EU av 27 länder

Belgien	Polen
Bulgarien	Portugal
Cypern	Rumänien
Danmark	Slovakien
Estland	Slovenien
Finland	Spanien
Frankrike	Storbritannien
Grekland	Sverige
Irland	Tjeckien
Italien	Tyskland
Lettland	Ungern
Litauen	Österrike
Luxemburg	
Malta	EES består av: EU + Island, Lichtenstein, Norge
Nederländerna	EFTA består av: EES + Schweiz

Hitta rätt leverantör

Har du bestämt dig för att börja importera, så gäller det att hitta rätt produkt. Det är bättre att vara specialist på en produkt – eller ett område – än att splittra sina resurser på ett för stort sortiment. En bra förutsättning för att lyckas har den som kan utveckla sin yrkeskunskap eller sitt fritidsintresse (sin hobby), eftersom en god produktkännedom bygger på egna erfarenheter. Redan från början har man dessutom ett bra kontaktnät av likasinnade och kanske möjlighet att till en rimlig kostnad annonsera i medlemsblad eller liknande.

Hur hittar du till exempel byggmaterial på den internationella marknaden? När du planerar ditt byggprojekt är den internationella marknaden full av konkurrenskraftiga varor. I Central- och Östeuropa har starka producentområden vuxit fram. Asien är också en mycket intressant marknad där framförallt Kina och Thailand är stora producentländer inom byggmaterial.

För att hitta rätt leverantör är det ofta nödvändigt att förbereda sig genom att ta kontakt med olika myndigheter och organisationer som med sina kontakter i landet kan ge råd om vart du ska vända dig.

Ambassader och konsulat

Utländska ambassader och konsulat har vanligtvis handelsavdelningar i Sverige som hjälper svenska importörer. De har tillgång till förteckningar över sitt lands producenter av olika varor och kan förmedla kontakter och adresser direkt eller via sitt lands exportfrämjande organisation. En del länder kan dessutom hjälpa till med exportkrediter vid köp.

Handelskammare och handelskontor

Utländska handelskammare och handelskontor har god kännedom om näringslivet i sina respektive länder. Handelskontoren,

ofta knutna till den egna ambassaden, ger all tänkbar service, till exempel produktkataloger och hjälp med kontakter med företag i landet i fråga.

Svenska myndigheter i utlandet

Svenska myndigheter i utlandet har ofta bra kontakter med lokala svenska handelskammare, svenska företag och lokala myndigheter och kan ofta hjälpa till där lokalkännedom är viktig. De flesta svenska ambassader och konsulat i utlandet har separata handelsavdelningar. Dessutom har Exportrådet särskilda handelssekreterare på ett antal platser som kan hjälpa företag med kontakter och informera om lokala förhållanden. Utrikesdepartementet har dessutom utsett speciella handelsfrämjare som är knutna till ett flertal av Sveriges ambassader i utlandet och som i ökande omfattning även hjälper svenska företag som importerar.

Lokala handelskammare

På ett 15-tal orter i Sverige finns lokala handelskammare. De kan hjälpa till att förmedla kontakter över hela världen genom sitt internationella kontaktnät med handelskammare i andra länder, www.icc.se.

Svensk Handel

Svensk Handel är Sveriges huvudorganisation för importörer, grossister, detaljister och leverantörer. Svensk Handel ger företagen service inom områden med anknytning till handelspolitik, import och logistik. Svensk Handel driver de svenska handelsföretagens intressen genom opinionsbildning och kontakter med beslutsfattare.

Sveriges importörer

Sveriges importörer är en nybildad intresseförening för importerande företag. Föreningen har sitt säte hos Svensk Handel. Syftet med Sveriges Importörer är att ta tillvara företagets intressen i de frågor som är viktiga för alla svenska importörer. Sveriges Impor-

törer arbetar också med att påverka myndigheter för att förbättra villkoren för företagen.

I servicen till importörer ingår också rådgivning i internationell handel. Ring direkt till Sveriges Importörer på tel 010-4718 530.

Sida

Det övergripande målet för Sveriges utvecklingssamarbete är att bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor. Sida arbetar på uppdrag av Sveriges riksdag och regering för att minska fattigdomen i världen. Verksamheten spänner över många områden och omfattar ett större antal samarbetsländer i Afrika, Asien, Latinamerika samt Östeuropa och Centralasien. Mer information finns på www.sida.se.

Enterprise Europe Network

Enterprise Europe Network har kontor runt om i Europa. Kontoren är ett initiativ av Europeiska kommissionen och de har tillgång till alla de resurser som kommissionen kan erbjuda. Hos Enterprise Europe Network kan du få information och rådgivning om EU-regler, internationalisering och EU-finansiering. www.enterpriseurope.se.

Mässor

Svenska och utländska mässor är värdefulla för den som söker nya produkter och leverantörer. De viktigaste mässorna i världen finns i en mässkalender, som utges av Exportrådet, www.swedishtrade.se. Mässinformation finns också på www.fairlink.se.

Starta företag

Innan du börjar importera bör du ha ett fungerande företag. Information kan du söka på Tillväxtverkets företagarguide www.verksamt.se.

Behövs det tillstånd för att importera varor?

Du behöver inget generellt tillstånd för att importera varor, men du måste ha ett speciellt registreringsnummer, ett EORI-nummer.

EORI-nummer är ett unikt registreringsnummer som ska användas vid all tullrelaterad verksamhet inom EU, exempelvis import från och export till land utanför EU. Ett företag som har tilldelats ett EORI-nummer är registrerad i en databas som är gemensam för hela EU. Företag etablerade inom EU ska alltid ansöka om EORI-nummer i sitt hemland.

Registrering

Vid import av vissa varor kan en registrering krävas hos ansvarig myndighet. Exempelvis ska alla som har yrkesmässig import av livsmedel vara registrerade eller godkända av miljöförvaltningen eller motsvarande i respektive kommun.

Här nedan ger vi några exempel på varuområden som kan omfattas av restriktioner och vilka myndigheter som du ska kontakta.

Havs- och vattenmyndigheten – www.havochvatten.se

Fiskeriprodukter

Jordbruksverket – www.sjv.se

Ekologiska produkter som inte är livsmedel

Animaliska produkter som inte är livsmedel

Foder

Levande djur

Livsmedel för privat bruk

Socker

Spannmål och ris

Växter, trä, träprodukter, plantor mm

Kommerskollegium – www.kommers.se

Textil, järn- och stålvaror

Livsmedelsverket – www.slv.se

Alkoholhaltiga drycker
Animaliska och vegetabiliska livsmedel
Ekologiska produkter
Vissa kosttillskott
Ris från vissa länder

Läkemedelsverket – www.mpa.se

Läkemedel
Vissa kosttillskott
Naturläkemedel
Vissa utvärtes medel
Homeopatika

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap – www.msb.se

Explosiva ämnen och pyrotekniska produkter

Naturvårdsverket – www.naturvardsverket.se

Import av elektriska och elektroniska produkter
Ozonnedbrytande ämnen

Polisen – www.polisen.se

Vapen av olika slag

Strålsäkerhetsmyndigheten – www.stralsakerhetsmyndigheten.se

Radioaktiva ämnen

Tekniska regler och standarder

Sverige har för ett flertal varuområden nationella och internationella, i de flesta fall EU-relaterade, regler av teknisk karaktär som påverkar varuhandeln. En produkt måste uppfylla vissa krav innan den får importeras till Sverige. Flertalet av reglerna har tillkommit med hänsyn till allmän hälsa och säkerhet för människor, djur och växter. Andra regler har tillkommit av handels- eller näringspolitiska skäl. I vissa fall kan produkter vara förbjudna att handla med, till exempel utrotningshotade djur och växter.

Olika tekniska regler mellan länder kan leda till, så kallade tekniska handelshinder, vilket medför stora problem och kostnader för företagen. Tekniska handelshinder innebär att enskilda länder har egna särbestämmelser som villkor för import, försäljning, användning etc av olika produkter. Det kan gälla lagstadgade krav, föreskrifter eller standarder på hur varan (eller ett visst förfarande med varan) ska utformas eller vara beskaffad, till exempel egna nationella krav på provning, certifiering, inspektion, märkning eller förpackning.

Varors fria rörlighet

Varor har fri rörlighet inom EU om de följer reglerna för ömsesidigt erkännande eller uppfyller kraven i de harmoniserade (gemensamma) EU-reglerna. I princip innebär detta att en vara som lagligen säljs i ett medlemsland inte får hindras marknadsinträde i ett annat medlemsland. De flesta varutyper tillhör denna kategori. Stöter du på något problem i handeln med ett annat EU-land kan du vända dig till nätverket Solvit, www.solvit.se, som finns i varje EU-land.

EU-harmoniserade regler

Harmoniseringsarbetet har som mål att ersätta de olika medlemsstaternas nationella tekniska säkerhetsregler med gemensamma säkerhetsregler för hela EU. Reglerna utformas i direktiv efter att Europaparlamentet och Europarådet har godkänt dem. Varje medlemsstat är därefter skyldig att anpassa sina nationella lagar till reglerna i direktivet.

Tillverkare är skyldiga att utforma sin produkt så att produkterna överensstämmer med de säkerhetskrav som finns i direktivet och som varje medlemsstat har infört i sin lagstiftning.

Kompletteringar till direktiven, till exempel detaljerade säkerhets- och kvalitetsbestämmelser och tillämpningsföreskrifter, utarbetas sedan av olika europeiska standardiseringsorgan till så kallade europastandarder. Medlemsländernas nationella standardiseringsorgan ska anpassa nationella standarder efter framtagna europastandarder.

Inte bara EU

De tekniska reglerna gäller hela EES-området, det vill säga EU samt Norge, Island och Lichtenstein.

Säkra produkter

Produkten ska vara säker att använda på det sätt som tillverkaren anger. Hur tillverkaren utformar produkten så att säkerhetskraven uppfylls är upp till honom. Tillverkaren måste kunna visa nationella myndigheter hur produkten är utformad för att uppfylla säkerhetskraven.

Genom att använda gemensamma europastandarder kan tillverkaren underlätta sitt arbete. Standarderna beskriver hur produkten ska utformas för att säkerhetskraven ska anses vara uppfyllda. Användningen av standarder är i regel frivilligt men några direktiv kräver att standarder ska användas för vissa produktgrupper.

CE-märket

Inom vissa gemensamma områden måste en produkt, för att få importeras och säljas i Sverige och övriga EU, vara märkt med EU:s CE-märke. CE-märket visar att produkten är certifierad och godkänd. Medlemsländerna kommer gemensamt överens om grundläggande produktkrav för hälsa, säkerhet och miljöskydd. Dessa grundläggande krav för CE-märkningen anges i EU:s direktiv.

När en tillverkare är övertygad om att produkten uppfyller säkerhetskraven och är beredd att visa detta för en nationell myndighet ska tillverkaren CE-märka produkten innan den sätts på marknaden. Den CE-märkta produkten har fri rörlighet inom EU - den får inte hindras tillträde till marknaden i någon medlemsstat.

Tillverkare i länder utanför EU (så kallat tredje land) kan också tillverka produkter som uppfyller säkerhetskraven i direktivet och CE-märka dem. De flesta direktiven kräver då att en kopia av den dokumentation som visar hur produkten är utformad för att uppfylla säkerhetskraven (teknisk dokumentation) ska finnas inom EU.

Ansvar för märkning

CE-märket talar om att produkten klarar EU:s säkerhetskrav. Tillverkaren eller importören ansvarar för att säkerhetskraven är uppfyllda och sätter själv på CE-märket. Tar du in en produkt från annat EU-land ska du kontrollera att produkten är CE-märkt. Det är tillverkaren inom EU som ansvarar för att CE-märka produkten.

Importerar du en produkt från länder utanför EU, det vill säga från tredje land, är det alltså du som har ansvar för att CE-märka produkten.

Sammanfogar du flera produkter eller ändrar konstruktion eller utförande på produkten kan du behöva märka om produkten. Detta gäller även om du tar in produkten från något annat EU-

land. Att CE-märka en produkt som inte ska CE-märkas är däremot inte tillåtet.

Intyg att krav uppfyllts

Det är viktigt att komma ihåg att föreskrifter som reglerar din produkt kan finnas i flera EU-direktiv och att du måste följa alla de föreskrifter som reglerar produkten.

För vissa produkter räcker det med att tillverkaren/importören själv intygar att kraven uppfyllts genom en så kallad tillverkardeklaration. Säkrast är att kräva teknisk dokumentation av tillverkaren. I andra fall krävs bedömning av tredje part, så kallad certifiering. Vid certifiering kontrollerar en oberoende tredje part att produkten överensstämmer med uppställda krav.

Det kan även hända att dina kunder kräver strängare provning än vad som står i reglerna eller att du måste kvalitetssäkra produkterna efter frivilliga standarder. Kommerskollegium och SWEDAC (Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll) ger information om vilka certifieringsorgan som är kompetenta att kontrollera dina produkter. Du kan anlita certifieringsorgan inom hela EU/ EES-området men även internationellt.

Olika grad av harmonisering

Metoden för harmonisering och hur långt man kommit i arbetet, varierar mellan olika produktområden. På vissa områden där CE-märkning gäller, anger EU:s regler bara grundläggande krav på hälsa, säkerhet och miljö och ger i övrigt stort utrymme för kompletterande regler och standarder. På andra områden inom till exempel livsmedels- och läkemedelsområdet medför EU:s regler en "totalharmonisering" och lämnar inget utrymme för kompletterande bestämmelser.

Gemensamma regler finns för bland annat motorfordon, jord- och skogsbrukstraktorer, maskiner, gasapparater, tryckkärl,

mätinstrument, elektriskt materiel, byggprodukter, informations-teknologi, telekommunikationer, textilier, livsmedel, läkemedel, medicinsk utrustning, gödselmedel, farliga ämnen (inklusive kosmetika), fritidsbåtar, leksaker, veterinära bestämmelser, växtskydd, arbetarskydd (inklusive personlig skyddsutrustning), miljöskydd och offentlig upphandling m m.

En förteckning över reglerna kan beställas från Kommerskollegium, www.kommers.se.

Produktområden som saknar gemensamma EU-regler

Inom de områden där EU inte har gemensamma regler gäller svenska nationella regler för import till Sverige. En viktig princip är dock att en produkt som anses säker inom ett EU-land också ska anses vara det i övriga medlemsländer.

Importerar du en produkt till Sverige från ett land utanför EU ska du i princip inte behöva möta strängare regler på den svenska marknaden än för import till andra EU-länder, även om tungt vägande hälso- och miljöskäl kan ge rätt till nationella särbestämmelser. Dessa kan dock komma att prövas av EU-kommissionen eller EU-domstolen.

Standardisering

Utöver produktrelaterade regler och standarder som följer av EU:s harmoniseringsarbete sker ett omfattande standardiseringsarbete på frivillig basis.

Standardiseringsarbetet är viktigt för både konsumenter och företag. Genom att använda standarder kan företagen till exempel sänka sina tillverknings- och hanteringskostnader vilket kommer både företag och konsumenter till godo.

Standardisering är i högsta grad en internationell uppgift. 70 procent av de standarder som gäller i Sverige baseras helt eller delvis

på internationell standard. Standardiseringsarbetet i Sverige samordnas av SIS (Swedish Standards Institute).

Resultatet av standardiseringsarbetet är en standard. En standard är en rekommendation att göra någonting, till exempel utforma en produkt eller använda en produktionsmetod, på ett visst bestämt sätt. Användningen av standard ska leda till förenkling och ge säkerhet, kostnadsbesparing i produktion och handel, samt underlätta utbytbarhet och även kommunikation över gränser. Inom många produktområden har man lyckats att ta fram enhetlig standard, till exempel har en glödlampa samma sockel över hela världen.

Standarder är frivilliga för företaget att tillämpa men kan i praktiken vara tvingande för dig som importör då kunden ofta kräver att dina produkter eller din tillverkning uppfyller gällande standarder. De europastandarder som utarbetas av olika europeiska standardiseringsorganisationer på uppdrag av EU-kommissionen (se CE-märkning ovan) är också frivilliga för företaget att tillämpa. Dessa standarder är dock oftast det mest rationella och säkra sättet för ett företag att uppfylla kraven i EU:s direktiv.

Bristen på gemensamma standarder inom vissa områden kan innebära fördyrande kompletteringar för importvaror. Elektriska hushållsapparater måste exempelvis utrustas med olika stickkontakter beroende på vilket land som ska importera varan. Pärmar för skol- och kontorsbruk har olika håindelning i olika länder, vilket omöjliggör handel. För bilar finns en mängd detaljbestämmelser som skiljer sig åt från land till land.

Standardisering i Sverige bedrivs av SIS och anslutna fackorgan. De tekniska experterna finns inom det svenska näringslivet, affärsdrivande verk, myndigheter och provningsinstitutioner.

Produktansvar

Produktansvarslagen

Av produktansvarslagen framgår att tillverkaren (för produkter inom EU) respektive importören (när det gäller varor från tredje land) har ett strikt ekonomiskt ansvar för skador som orsakas av att produkten inte är så säker som den bör vara. Skadeståndsansvaret gäller vid skada på person eller privat egendom. Däremot gäller det inte skador på själva produkten. Här finns andra skadeståndsregler. Preskriptionstiden är som längst tio år sedan produkten sattes i omlopp, det vill säga kom ut på marknaden.

Skadeståndsskyldiga är enligt lag

- den som har tillverkat, frambringat eller insamlat den skadegörande produkten.
- den som har importerat produkten för att sätta den i omlopp här i landet, och
- den som har marknadsfört produkten som sin genom att förse den med sitt namn eller varumärke eller något annat särskiljande kännetecken.

Eftersom det är du som importör av varan från tredje land som bär ansvaret för produktens säkerhet, är det av stor betydelse att du kontrollerar att dokumentationen om produkten (till exempel broschyrer, bruksanvisningar, etc) är korrekt och noggrant utformad. Det är också viktigt för importören att veta vem tillverkaren eller leverantören är.

En annan väsentlig punkt är vilka produktansvarsförsäkringar ditt företag bör ha och om eventuella gällande försäkringar behöver ses över.

Produktsäkerhetslagen

Medan produktansvarslagen är till för att ge ekonomisk kompensation vid en redan inträffad skada, syftar produktsäkerhetslagen till att förebygga att skador överhuvud taget uppstår.

Därför kan en näringsidkare

- åläggas att lämna säkerhetsinformation (exempelvis bifoga en förbättrad instruktion)
- åläggas att lämna varningsinformation (exempelvis annonsera om risker som upptäckts efter det att varan sålts)
- åläggas att återkalla varor och tjänster (återkallelse)
- förbjudas att exportera varor (exportförbud).
- förbjudas att tillhandahålla varor och tjänster (säljförbud)

Lagen gäller för varor och tjänster som tillhandahålls i såväl näringsverksamhet som i exempelvis kommunal verksamhet och som nyttjas för enskilt bruk.

Producentansvar för förpackningar och tidningar

FTI - Förpacknings- och Tidningsinsamlingen

FTI är ett företag inom återvinningsbranschen som har till uppgift att se till att förpackningar och tidningar i Sverige samlas in och återvinns. Insamlingssystemet finansieras bland annat med hjälp av förpackningsavgifter som producenterna, det vill säga företag som importerar varor, fyller en förpackning och säljer en vara, betalar.

Förpackningsavgifterna administreras av REPA, som är en del av FTI. Verksamheten drivs helt utan vinstintresse och ingen ekonomisk utdelning till ägarna får förekomma enligt företagets bolagsordning.

FTI:s verksamhet bygger på regeringens förordningar om producentansvar för förpackningar och tidningar. Producentansvaret är ett regelverk som har tillkommit för att skapa ett miljömässigt hållbart samhälle för framtiden.

Den visionära framtidsbilden är ett kretsloppsanpassat samhälle där det mesta av det som idag betraktas som avfall kommer till nytta som någon form av ny resurs. Den principiella metod som riksdagen antog 1993 för detta arbete är att lägga miljöansvaret på den som producerar en vara. Producenterna ska vara skyldiga att ta hand om varorna även efter konsumenternas slutanvändning.

Ägare till FTI är de fyra materialbolagen *Plastkretsen*, *MetallKretsen*, *Returkartong* och *Pressretur*. Dessutom finns *Svensk GlasÅtervinning* med genom ett avtalat samarbete. I FTI:s och materialbolagens styrelser finns representanter från förpacknings- och tidningsindustrin, handeln och branschorganisationer. www.ftiab.se.

Miljökrav

Ett lands miljökrav kan medföra stora förändringar på marknaden som påverkar konsumtions- och produktionsmönster samt handelsutbytet med andra länder. De företag som snabbt anpassar sig till denna utveckling får konkurrensfördelar.

Ett hållbart samhälle

Ett hållbart samhälle tar hänsyn till miljön och klimatet. Råvaror och resurser som utvinns ur naturen används på ett uthålligt sätt och återvinns med minimal resursförbrukning utan att skada människor eller miljö. Syftet är att till nästa generation kunna överlämna ett samhälle som tillfredsställer den generationens behov.

Miljöbalken

Bestämmelserna i Miljöbalken måste alla följa. Den grundläggande principen är att alla måste ha nödvändig kunskap om sin verksamhet för att skydda människors hälsa och miljö. Följande principer finns både i Miljöbalken och i den europeiska miljölagstiftningen.

Försiktighetsprincipen

Försiktighetsprincipen innebär att man i praktiken är skyldig att vidta förebyggande åtgärder och andra försiktighetsmått så snart en verksamhet riskerar att medföra olägenhet för människors hälsa och miljö oavsett om fullständiga bevis om miljö- eller hälsoskada finns eller ej.

Substitutionsprincipen

Substitutionsprincipen eller den så kallade Utbytesregeln innebär att kemiska produkter som kan ersättas med mindre riskabla produkter ska bytas ut. Regeln gäller som norm för alla som hanterar kemiska produkter och varor som innehåller eller har behandlats med en kemisk eller bioteknisk produkt. Utbytesregeln ska ses som en förlängning av ovan nämnda försiktighetsprincip. Alla som hanterar eller importerar en kemisk produkt ska alltså bedöma om det går att nå samma resultat med en annan produkt som är mindre riskfylld eller helt ofarlig.

Förorenaren betalar

Den här principen innebär att den som orsakar skador i miljö ska stå för de samhällsekonomiska kostnader som uppstår. Principen visas tydligast i det så kallade producentansvaret som finns för förpackningar, elektriska och elektroniska produkter, batterier, tidningar och tidskrifter, däck, belysningsarmaturer och returpapper.

Producentansvaret berör främst tillverkare och importörer, som har en skyldighet att se till att produkterna tas om hand på ett miljömässigt godtagbart sätt genom att ansvara för uppbyggnaden av insamlings- och återvinningssystem. Tillverkare och importörer kan bygga upp egna system eller ansluta sig till till exempel El-kretsen för elektriska och elektroniska produkter och till Tidnings- och förpackningsinsamlingen för förpackningar. Se www.el-kretsen.se och www.ftiab.se.

Egenkontroll

För att leva upp till kunskapskravet i Miljöbalken är alla företagare skyldiga att fortlöpande planera och kontrollera sin verksamhet för att motverka eller förebygga olägenheter för människors hälsa eller miljö genom så kallad egenkontroll. Egenkontrollens omfattning ska anpassas efter behov. Om man är tillstånds- eller anmälningspliktig är man skyldig att följa detaljerade regler om hur egenkontrollen ska gå till.

ISO 14001 och EMAS är bra verktyg för att kunna strukturera sin egenkontroll. ISO-standarderna utarbetas av den internationella standardiseringsorganisationen ISO och EMAS är EUs frivilliga miljöstyrnings- och miljörevisionsordning. ISO 14001 har krav på bl a en miljöpolicy, som är företagets viljeyttring och åtagande i miljöfrågor. EMAS bygger på ISO 14001 men är enklare till sin uppbyggnad. EMAS har också krav på att företaget upprättar och offentliggör sin miljöredovisning.

REACH – den nya kemikalielagstiftningen

Den 1 juni 2007 trädde REACH-förordningen i kraft i hela EU. Ikraftträdandet sker stegvis under en period av 11 år. Nyheterna i REACH är bland annat att det numera är näringslivet som har ansvar för att kemikalier som sätts på marknaden inte har några skadliga hälso- och miljöeffekter. De krav som ställs på främst tillverkare och importörer är registrering eller anmälan av farliga kemiska produkter och farliga ämnen i varor, riskbedömning, testning, klassificering och märkning. Ett mycket viktigt krav är att lämna information om särskilt farliga kemikalier, som ska följa den kemiska produkten eller varan genom hela distributionskedjan. De särskilt farliga kemikalierna är sådana som är hormonstörande, allergiframkallande, cancerframkallande, mutagen och reproduktionstoxiska.

Detaljhandeln ska kunna lämna upplysningar till en konsument om något av de särskilt farliga ämnen som finns upptaget på den

så kallade Kandidatlistan finns i en viss produkt. Svar ska lämnas inom 45 dagar från begäran så att kunden kan hantera varan på ett säkert sätt. Nya ämnen tillkommer ständigt på Kandidatlistan. Listan uppdateras två gånger per år och för närvarande innehåller den närmare 100 olika ämnen.

Information om REACH finns på Kemikalieinspektionens hemsida www.kemi.se och hos den europeiska kemikaliemyndigheten Echa på www.echa.europa.eu.

För att hjälpa företagen har Svensk Handel tagit fram en kort broschyr "Råd om farliga kemikalier i varor". Kontakta info@svenskhandel.se om du vill ha ett exemplar.

Miljömärkning

Handeln är full av olika märkningar för att kunderna ska kunna välja varor med så liten miljöpåverkan som möjligt. Exempel på märken är Den Nordiska Svanen, EU-blomman, Bra Miljöval och Krav. Svanen och EU-blomman visar produkternas miljöbelastning i samtliga led från råvaror, energi, produktion till transporter, användning, återanvändning och omhändertagande, det vill säga genom produktens hela livscykel. Fairtrade är ett märke som innebär att produkten tagits fram under acceptabla villkor för arbetare i utvecklingsländer

CSR – Corporate Social Responsibility (Företagens sociala ansvarstagande)

Vad är ansvarsfullt företagande?

Idag ställs stora krav på handelsföretagen att ta ansvar – ett ansvar som ständigt utvidgas och som sträcker sig längre och längre bak i leverantörskedjan. Konsumenter förväntar sig att företag agerar etiskt på marknaden och begär i allt högre utsträckning information om företagets verksamhet, produkters innehåll och under

vilka omständigheter de tillverkas. Det kan gälla krav på allt från att du som företagare betalar skatter och avgifter och behandlar dina anställda väl, till att produkterna du säljer är säkra och håller en hög kvalitet samt är tillverkade under goda sociala och miljömässiga förhållanden.

Det finns ingen universallösning för att bli ett ansvarsfullt företag. Varje företag måste utgå från sin verksamhet och sina resurser. Men ett företag som tar hänsyn till hur dess verksamhet påverkar samhället, ur såväl ett ekonomiskt, miljömässigt som socialt perspektiv anses agera enligt principer för ansvarsfullt företagande (CSR).

En bra utgångspunkt kan till exempel vara att se över vilken miljö som ditt företag verkar inom (lokalt, nationellt, internationellt), vem som berörs av ditt företags verksamhet (anställda, kunder, leverantörer, ägare, lokalsamhälle med flera) och hur ditt företag interagerar med de olika intressentgrupperna.

Allt fler företag väljer att gå ett steg längre och engagera sig utöver vad lagen kräver – att ta ett samhällsansvar. Det kan vara speciellt viktigt i sammanhang där företaget ställs inför utmaningar i nya miljöer och på marknader där lagstiftningen ser annorlunda ut.

Svensk Handel är övertygad om att CSR ska basera sig på företagens frivilliga åtaganden. Att ditt företag respekterar mänskliga rättigheter och alltid följer de lagar och regler som gäller för att driva företag ser vi dock som en självklarhet. Hur du sedan väljer att praktiskt arbeta med de här frågorna är upp till dig och ditt företag. Svensk Handels grundinställning är att du som företagare i första hand bör utgå från företagets resurser och fokusera insatserna på de faktorer som du själv har möjlighet att påverka.

Det finns ett antal internationellt överenskomna lagar och konventioner som är viktiga verktyg för företag att basera sitt CSR-

arbete på och som kan sägas utgöra själva kärnan för företagens sociala ansvar. Tillsammans utgör de den värdegrund som företag bör basera sitt CSR-arbete på:

- FN – Förenta Nationernas deklaration om mänskliga rättigheter
- FNs konvention om barns rättigheter
- Internationella Arbetsgivarorganisationen ILOs kärnkonventioner om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet
- Organisationen för samarbete och ekonomisk utveckling – OECDs riktlinjer för multinationella företag
- RIO-deklarationen om miljö och utveckling
- FNs konvention gällande korruption

Idag är socialt ansvarstagande inte längre en isolerad företeelse utan något som genomsyrar det dagliga arbetet. För företagen handlar det förutom att upprätthålla sitt varumärke och ett gott rykte också om att kontrollera risker och på så sätt skapa förutsättningar för bättre lönsamhet. Allt fler företag har upptäckt att det finns affärsmässiga fördelar med att ta ett aktivt socialt ansvar.

Det ansvarsfulla företaget

- arbetar aktivt för att vara en god arbetsgivare
- agerar etiskt på marknaden och i sina affärsrelationer
- verkar för en minskad negativ klimatpåverkan och en god miljö
- visar engagemang för sociala villkor vid inköp
- kommunicerar sitt arbete genom att vara transparent och lyhörd inför sina intressenter

Håll koll på hur dina varor är producerade

Vi lever i en globaliserad värld. Idag har majoriteten av de varor som säljs inom handeln i Sverige sitt ursprung i något annat land. Allt större krav ställs av konsumenterna på ekologiskt och etiskt framställda produkter. Alla handelsföretag är beroende av att anpassa sig till konsumenternas krav och efterfrågan.

Som företag bör du känna till var produkterna tillverkas och vad ditt företag har för olika policies och inköpsrutiner. Det ansvarsfulla företaget börjar med att se över sitt sortiment och sina inköpsrutiner och gör utifrån det en riskanalys.

Uppförandekod – ett viktigt verktyg

En uppförandekod är skriftliga regler för ett företags verksamhet gällande sociala och miljömässiga åtaganden och är det vanligaste verktyget i arbetet med etisk handel. Koderna, som är ett frivilligt åtagande, antas av företaget självt och bör omfatta det egna företaget, leverantörer och om möjligt också underleverantörer. Svensk Handel rekommenderar att uppförandekoden implementeras i hela företaget, så att alla medarbetare är väl insatta i hur företaget ska arbeta med dessa frågor.

Svensk Handel rekommenderar företag att basera sin uppförandekod på FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, FN:s barnkonvention, ILO:s kärnkonventioner samt nationell lagstiftning.

En uppförandekod bör bland annat innehålla:

- Rätten till fackföreningsfrihet
- Förbud mot barnarbete och tvångsarbete
- Förbud mot diskriminering
- Försäkran om reglerad arbetstid
- Försäkran om en säker arbetsmiljö
- Försäkran om riktiga anställningar
- Garanti om korrekta löner

Gör en riskanalys

- Gå igenom ditt företags produktsortiment
- I vilka länder tillverkas dina produkter?
- Länder med svag demokrati och där risken för brott mot mänskliga rättigheter är stor, anses tillhöra kategorin högriskländer.
- Hur ser leverantörsnätverket ut?
- Köper du från många leverantörer eller har du några få huvudleverantörer?
- Köper du in varorna direkt själv eller via en grossist eller agent?
- Fundera över vilka olika led som krävs för att tillverka produkterna.
- Finns det risk för att olika moment läggs ut på underleverantörer?
På vilka kriterier baseras val av nya leverantörer?
- Har företaget policies eller rutiner för detta?

Ta fram en policy

Utifrån riskanalysen skriver företaget därefter en inköbspolicy som inkluderar etiska krav (en uppförandekod) där företaget pekar på vikten av att leverantören följer nationell lagstiftning för att säkerställa säkra arbetsförhållanden, avtalsmässiga löner, en god arbetsmiljö med mera.

Utöver uppförandekoden kan företaget också ha andra riktlinjer kopplade till sin inköbspolicy. Det kan till exempel gälla krav på produktsäkerhet (att produkterna inte får medföra någon risk för människors hälsa och säkerhet), kemikalieanvändning (förteckning över oönskade kemikalier som inte får ingå i produkterna) och djuromsorg (att djur ska behandlas väl och att produkter som innehåller material från djur, som till exempel läder, bara får komma från så kallat "slaktavfall") med mera.

Det ansvarsfulla företaget ser över företagets inköpsrutiner så att de går hand i hand med de olika etiska och miljömässiga åtaganden som företaget har antagit. Det är också viktigt att inköpare har kunskap om den etiska policyn (uppförandekoden).

Skapa rutiner för uppföljning

Att ta fram en uppförandekod är ett bra första steg, men för att arbetet med etik och miljö ska bli effektivt bör ditt företag också utveckla system för uppföljning av att kraven i koden efterlevs av dina leverantörer. Det finns olika strategier för att se till att uppförandekoden följs. Antingen kan ditt företag arbeta med egna kontroller eller så kan du anlita ett externt företag som gör kontrollerna åt dig. Bästa resultat uppnås dock i dialog och genom långvarigt samarbete med dina leverantörer.

Om ditt företag inte har möjlighet att själv besöka fabriker kan en bra början vara att ställa frågor till dina leverantörer om var och hur tillverkningen sker. Fler och fler svenska handelsföretag väljer också att samarbeta kring dessa frågor och går med i olika nätverk som till exempel Business Social Compliance Initiative, Fair Wear Foundation och Business for Social Responsibility.

Ställ frågor

Oavsett om du importerar eller köper via mellanhänder, rekommenderar Svensk Handel att du ställer frågor till dina leverantörer om hur produkterna har tillverkats. Ställ gärna frågor kring hur leverantören säkerställer att nationell arbetsrättslig och miljörättslig lagstiftning efterlevs i deras verksamhet, för att exempelvis kunna känna dig trygg med att det är säkra arbetsförhållanden och en god arbetsmiljö i de fabriker där dina produkter tillverkas. Begär gärna in dokumentation som styrker detta arbete, om det går.

Fler handfasta råd hittar du i Svensk Handels broschyrer "Det ansvarsfulla företaget" och "Så kan ditt företag jobba med etik och socialt ansvarsstagande". Kontakta oss på info@svenskhandel.se.

Parallellimport och varumärkesskydd

Parallellimport

En viktig fråga inom EU är principen om varors fria rörlighet. En vara som lagligt har släppts ut på inre marknaden får inte hindras att införas till annat land. En följd av detta är att företeelsen parallellimport har ökat. Ett företag som har ett avtal som ensam återförsäljare måste därför, avtalet till trots, acceptera viss konkurrens.

Efter domar i EG-domstolen angående Silhouette-målet (glasögonbågar) och Tesco-målet (jeans), är det inte längre tillåtet att parallellimportera varor från länder utanför EES-området. Den som gör det och säljer varorna vidare kan dömas för varumärkesintrång och dessutom tvingas betala skadestånd till varumärkesinnehavaren.

Att en företagare har rätt att parallellimportera och sälja en viss produkt medför dock inte alltid en rätt att använda varumärket ifråga. Det är tillåtet att i annonser och reklamblad tala om att man säljer en produkt av ett visst varumärke, men det är inte tillåtet att i marknadsföringen använda varumärkets speciella utformning.

Skydd för varumärken/kopiering

En vanlig företeelse är att det på marknaden förekommer kopior av kända varumärken såsom Rolex-klockor, Levi's-jeans och Björn Borg-kalsonger. Här är det inte fråga om parallellimport av äkta varor utan import av piratkopior. Import av piratkopior är illegalt. Den som säljer piratkopior kan åtalas och dömas att betala böter. Det kan vidare bli fråga om att betala skadestånd till varumärkesinnehavaren.

Avtal

När du är överens med din leverantör bör du skriva ett avtal. Ett muntligt avtal kan fungera om du känner din leverantör väl eller om det är frågan om en liten leverans. Bäst är ett skriftligt avtal så att du vet vad ni har kommit överens om, speciellt i händelse av att något inte fungerar vid leveransen. Avtalet kan reglera formerna för det fortsatta samarbetet och detaljerna i det aktuella köpet.

Köpvartal

Själva varuinköpet hanteras i ett särskilt avtal som tar upp alla punkter som bör regleras avseende den aktuella leveransen.

Ett bra avtal tar upp parternas rättigheter och skyldigheter, alla väsentliga leveransdetaljer i samband med köpet och hur man hanterar oenighet samt eventuell tvist och skadestånd.

Det är viktigt att reglera exempelvis vad man köpt med hänvisning till ritning, prov eller detaljerad offert. Leveransstorlek, leveranstid, förpackning, emballage, betalnings- och transportvillkor, dokumentation, reklamationsvillkor och behov av bruksanvisning samt märkning är andra exempel på sådant som behöver regleras.

Utgå inte ifrån att det automatiskt blir som du vill trots att ni är överens. Det är bättre att ta upp alla detaljer i avtalet än att reglera saker i efterhand.

Återförsäljare och handelsagenter

När du hittat en leverantör med ett produktsortiment som passar din affärsidé är det nödvändigt att finna de rätta formerna för

samarbete. Du kan antingen vara leverantörens återförsäljare, det vill säga köpa varor, importera och sälja vidare i eget namn eller verka som leverantörens handelsagent. Hur du än väljer tänk på att få dina rättigheter säkrade i ett avtal.

Som återförsäljare kan man endera bli en av flera återförsäljare eller ensamåterförsäljare som köper en produkt i fast räkning och därefter med ensamrätt för ett visst geografiskt område säljer den vidare. Det företag som har ett ensamåterförsäljaravtal och tilldelats ett visst område eller region (till exempel Sverige) får aktivt bearbeta presumtiva kunder endast inom detta område (det vill säga Sverige). Motsvarande gäller för andra företagare som tilldelats andra försäljningsområden (till exempel Finland). Om däremot den första kontakten tas från köpare inom "fel" område (det vill säga köpare i Finland tar en kontakt direkt med säljaren i Sverige), strider det inte mot ensamåterförsäljaravtalet att effektuera denna beställning (det vill säga den finske ensamåterförsäljaren kan inte hindra affären).

Till skillnad från en agent handlar återförsäljaren i sitt eget namn och för sin egen räkning. Den eventuella förtjänsten utgår i form av en handelsvinst, det vill säga skillnaden mellan inköpspriset och försäljningspriset. Detta innebär att ensamåterförsäljaren som regel tar en helt annan ekonomisk risk än agenten, vars ersättning utgår i form av provision på förmedlade beställningar.

Eftersom agenter har en mer osjälvständig ställning gentemot huvudmannen finns det speciella lagbestämmelser till skydd för dem. Lagen om handelsagenter, som bygger på ett EU-direktiv, föreskriver således bland annat rätt till uppsägningstid och provision på avtal som slutits efter agentavtalets upphörande under förutsättning att agenten medverkat till beställningen. För att räknas som en agent krävs ett agenturavtal.

Lagens bestämmelser om uppsägningstid och efterprovision är tvingande, det vill säga man får inte avtala om hårdare

bestämmelser för agenten. Någon motsvarande lag för återförsäljare finns inte. Därför är det speciellt viktigt att det i återförsäljar-sammanhang skrivs ett avtal mellan parterna, som bland annat reglerar vad som ska gälla då avtalet upphör.

För ytterligare information om vilket avtal som skulle passa dig bäst kontakta Svensk Handel Juridik. Tel 010-471 8710.

Leveransbestämmelser

En transport mellan säljare och köpare består av flera olika pusselbitar - avhämtning hos leverantör, exportklarering, fjärrtransport, förtullning och distribution till mottagare. Varje pusselbit kan bestå av en mängd olika tjänster. Vem av säljare eller köpare som ska betala de olika pusselbitarna bestäms av sändningens leveransvillkor (leveransbestämmelser) som man kommit överens om i köpeavtalet. Man måste givetvis ta hänsyn till leveransvillkoren när man begär in offert från sina speditörer (se även avsnittet Försäkringar).

Incoterms

För att definiera när kostnaderna förs över från säljare till köpare vid gränsöverskridande transporter har Internationella Handelskammaren utarbetat Incoterms, som är internationellt accepterade regler för tolkning av leveransvillkor. Leveransvillkoret ska alltid finnas med i köpeavtalet. Det ska också framgå att tolkningen ska ske enligt Incoterms 2010 (senaste versionen). Incoterms 2010 kan beställas från Internationella Handelskammaren, www.icc.se.

Incoterms är emellertid inte heltäckande. För att kunna användas över hela världen används generella formuleringar som lämnar utrymme för lokala variationer och ger möjlighet att falla tillbaka på allmänt handelsbruk eller praxis.

I samband med transport uppstår ett stort antal kostnader som kan vara svåra att fördela mellan säljare och köpare. Exempel på sådana kostnader är lastning hos säljaren, lagring i avvaktan på huvudtransport, hyra av hanteringsutrustning i exportlandet eller lagring och hantering efter lossning i importlandet. Andra exempel är tullar, skatter och andra avgifter.

Combiterms 2011 löser på ett elegant sätt problemen genom att kombinera handelstermerna med ett överskådligt system för fördelning av kostnaderna mellan säljare och köpare. Allt blir klart och överskådligt och risken för tolkningsproblem minimeras.

Combiterms 2011 bygger på Incoterms och är ett hjälpmedel att översätta den juridiska texten i Incoterms till en kostnadsfördelning mellan säljare och köpare. Ett särtryck kan beställas hos din speditör eller hos Transportindustriförbundet, www.swedfreight.se.

Kontakta Sveriges Importörer på tel 010-47 18 500 om du behöver hjälp med tolkningar av Incoterms och Combiterms.

Transporter

Speditör eller inte?

Speditörer har till främsta uppgift att förmedla och administrera internationella transporter mellan säljare och köpare. Detta kräver mycket god kännedom om transportvägar och olika länders krav på dokumentation.

Speditören väljer det lämpligaste transportmedlet och den lämpligaste vägen med hänsyn till de varor som ska transporteras. Lösningen är ofta en kompromiss mellan kraven på snabbhet, säkerhet och kostnader. Kunskap och kontakter är nödvändiga egenskaper hos en bra speditör. Den moderna speditören är en mångsysslare och uppdragens omfattning varierar från relativt

okomplicerade transportuppdrag till komplicerade logistiklösningar.

Oftast äger speditören inte själv de transportmedel som varorna fraktas med, utan denne hyr endast lastutrymme på dessa. Detta innebär att speditören fritt kan välja mellan olika alternativ och finna den bästa lösningen.

Rutinerade transportköpare har olika uppfattning om behovet av speditörer. Åsikterna varierar mellan en "nödvändig fixare/samordnare" och en "fullständigt onödig mellanhand". Den moderna speditören kan jämföras med ett transportvaruhus innehållande ett stort utbud av varierande tjänster, där man väljer den lösning som passar bäst.

Välj rätt speditör!

Om du är nybliven importör bör du köpa ett totalt transportuppdrag av din speditör. Du bör välja en speditör som är ansluten till Transportindustriförbundet, www.transportgruppen.se.

De största speditörsföretagen har kontor på hundratals orter. En fördel med en stor speditör är att de har etablerade trafikupplägg till i stort sett hela världen. En liten speditör klarar inte av detta utan har i stället specialiserat sig på vissa länder.

Som en hjälp i sökandet kan man höra med andra importörer vad de har för erfarenheter. Begär in offert från minst två speditörer. Det är viktigt att du kan jämföra totalkostnaden för att transportera varorna från din leverantör till dig eller din kund. Dessutom är det nödvändigt, med tanke på din egen kalkyl, att alla kostnader är kända redan från början.

Flyg, båt eller ...?

Med hänsyn till vad det är för varor som du ska importera, mängden varor och varifrån du köper dem och hur bråttom du har,

väljer du det mest lämpliga transportsättet. Det kan vara antingen båt, flyg, järnväg, bil eller en kombination av dessa.

Väljer du varor med kort hållbarhet, högt värde och relativt låg vikt, är flygfrakt mest aktuellt. Men kan du tänka dig en månads leveranstid – eller kanske ännu längre – är det billigare att anlita sjötransport. Den övervägande delen av de internationella transportererna sker med båt. För varor som du importerar från länder i Europa, väljer du troligen bil eller järnväg. En stor fördel med transport per bil är att man slipper dyra omlastningar. En biltransport går oftast från dörr till dörr.

Sjötransport

Inom den internationella handeln är sjötransporten det viktigaste transportmedlet för alla typer av gods. Under de senaste åren har utvecklingen varit mycket snabb och enhetstrafiken, containertrafiken och dörr-till-dörr-transporterna har slagit igenom.

Importen av styckegods sker genom rederier, som har fartyg i linjetrafik. Fartygen seglar efter en i förväg uppgjord turlista och möjlighet finns för var och en att boka sitt gods. De svenska rederierna har samarbetsavtal med utländska rederier, därför kan gods fraktas till Sverige från de flesta destinationer i världen. Frakthandlingen vid sjötransporter kallas konossement eller Bill of Lading (B/L). Den utställs oftast i två eller tre exemplar, som ska vara likalydande. De exemplar som representerar godset kallas original och är en åtkomsthandling. Godset utlämnas till den som har ett original av konossementet. Därför fordrar köparen oftast att samtliga original ska sändas till honom eller henne.

Järnväg

CIM är det internationella fördraget om godsbefordran per järnväg. Fördragets ändamål är att göra direkt godsbefordran efter enhetliga regler möjlig över flera länders järnvägsnät och detta

med ett enda fraktdokument, CIM-fraktsedeln, vilken gäller för hela sträckan från avsändare till mottagare.

Fraktsedeln är ett dokument som har flera funktioner. Den är ett kvitto på att järnvägen tagit emot varan till befordran, en förbindelse att transportera godset och lämna ut det till mottagaren samt ett bevis på befordringsvillkoren.

Biltransport

En stor del av godstransporter mellan Sverige och kontinenten går med bil. Transporterna är mycket effektiva. Allt större lastbilar och fordonskombinationer har kommit till användning. Lastbilstransporter är ett snabbt transportmedel. Inom Europa är lastbilen det klart snabbaste sättet att transportera från dörr till dörr.

CMR-konventionen (Convention Relative au Contract de Transport International de Marchandises par Route) reglerar godsansvaret vid gränsöverskridande trafik i de flesta västeuropeiska länder. Det fraktdokument som används vid biltransport är CMR-fraktsedeln. En bilfraktsedel är inte en åtkomsthandling. Godset utlämnas på bestämmelseorten till den i fraktsedeln angivne mottagaren.

Med lastbil är det möjligt att genomföra dörr-till-dörr-transporter med större gods utan omlastningar. Det betyder minskade kostnader för dig som importerar. Lastbilen kan komplementlasta under pågående transport, vilket ytterligare minskar kostnaderna.

Ett alternativ vid långa transporter kan vara att kombinera lastbilen med något annat transportmedel. Detta brukar kallas integrerade transporter eller kombitrafik.

Flyg

Flygtransport lämpar sig bra för gods som kräver snabb transport. Det kan röra sig om varor som lätt kan bli förstörda, t ex färska blommor och grönsaker, eller reservdelar och säsongbetonade varor.

Frakttransporter sker med både passagerarplan och rena fraktmaskiner. Godset i flygplanen är i allmänhet lastat och surrat på lätta pallar. Även små containrar används för enhetslaster. Systemet med i förväg lastade pallar medger en mycket snabb hantering av godset vid in-, om- och urlastning. Godset når också mottagaren i orört skick.

Flygbolagen har en internationell samarbetsorganisation, IATA (International Air Transport Association), som fastställer gemensamma frågor för flygtrafiken. Inom IATA bestäms även prispolitik och fraktbestämmelser. I Europa är dock flygfraktmarknaden numera avreglerad och de olika flygbolagen har individuell prissättning.

Gods som transporteras med flyg åtföljs av en särskild flygfraktsedel, Air Way Bill (AWB). Denna fraktsedel är internationell och används oavsett vart godset sänds. Flygfraktsedeln är inte en åtkomsthandling. Vid ankomsten till Sverige kan endast den som har angivits som mottagare på fraktsedeln disponera godset.

Expressfrakt är en särskild typ av flygfrakt. Till en början handlade det mest om rena dokumenttransporter med kurirer men har sedan utvecklats till slutna transportsystem för småpaket. Expressbolagen säljer transporter från dörr till dörr till fasta priser och har tagit marknadsandelar gentemot konventionell flygfrakt främst genom snabb tullklarering och standardiserade rutiner.

Försäkringar

Försäkra ditt gods

“Varför skulle det hända något med mitt gods? Det är ju sällsynt att flygplan störtar och att båtar sjunker och dessutom borde väl rederiet och speditören ta sitt ansvar!”

Moderna transportmedel är tekniskt avancerade och mycket säkra, men det finns många fallgropar på vägen – brand, explosioner, vattenskador, kollision mellan fartyg eller fordon, kross- och klämskador vid lastning och lossning, stölder, dikeskörningar, frysskador, värmeskador etc.

Speditions- och transportföretag har mycket begränsat ersättningsansvar om gods skadas. Den som transporterar godset har visserligen ansvar för det, men gällande regler innebär i praktiken att eventuella ersättningsbelopp blir blygsamma. En redare ansvarar exempelvis inte för skador som uppkommit i samband med fartygets handhavande. Rent teoretiskt kan besättningen på ett fartyg faktiskt lämna fartyget åt sitt öde under middagsrasten, och ändå behöver rederiet inte ta ansvar för ditt gods om det skadas i en olycka. Ersättningsbeloppen är dessutom mycket låga även när ett transportföretag har tagit på sig ansvaret.

Det är nödvändigt med varuförsäkringar för godset om man vill vara säker på att få ersättning vid skada.

Vem ska försäkra

Leveransvillkoren avgör vem som ska försäkra godset. Den som drabbas om gods skadas eller kommer bort har ett intresse av att varan försäkras. Det är inte säkert att äganderätten och ansvaret för godset tas över samtidigt.

När övergår ansvaret

När ansvaret förs över från säljare till köpare vid gränsöverskridande transporter bör framgå av de leveransvillkor ni kommit

överens om. Det är lämpligt att använda sig av Incoterms som är internationellt accepterade regler för tolkning av leveransvillkor. Leveransvillkoret ska alltid finnas med i köpeavtalet.

Det ska också framgå att tolkningen av detta ska ske enligt Incoterms 2010 (senaste versionen).

En transportförsäkring kan antingen tecknas för varje enskild sändning eller för alla sändningar under en längre period. Det avtal mellan försäkringsbolaget och importören som reglerar villkoren om man väljer att försäkra allt gods under en längre period kallas försäkringskontrakt eller generalpolis. Premien varierar kraftigt beroende på transportmedel, värde på godset, transporttid, stöldbegärlighet och annat som påverkar risken. De flesta stora försäkringsbolag tecknar varuförsäkring. Den speditör som hjälper till med transporten kan säkert hjälpa till med att teckna försäkring. De flesta speditörer har avtal med något försäkringsbolag och arbetar som ombud för detta.

***OBS!** De flesta speditörer tar betalt för speditörsförsäkring. Det är inte någon varuförsäkring utan endast en ansvarsförsäkring enligt vad vi tidigare sagt om transportörens/speditörens begränsade ansvar.*

Åtgärder vid skada

Vissa skador är synliga redan vid ankomsten och då är det bäst att notera detta på fraktsedeln, även om bara emballaget är skadat.

Om du upptäcker fel och brister efter mottagandet, ska du omedelbart anmäla detta till transportören. Reklamationstiden varierar mellan tre till fjorton dagar beroende på transportsätt.

Tänk på, att du som nybliven importör inte har råd att chansa på att det inte händer något på vägen. Det enda du kan vara säker på är, att om det händer något så är det bäst att ha försäkringsskyddet ordnat.

Betalningar

Hur kan du minimera de risker och kostnader som är förknippade med importaffärer och samtidigt se till att få bästa möjliga villkor och finansiering? Det duger inte med generella standardmallar. Du bör göra en bedömning i varje enskilt fall. Det enklaste sättet att undvika onödiga, oftast kostsamma misstag, är att du tar kontakt med din normala bankförbindelse. De flesta banker erbjuder kompetent hjälp till rimliga kostnader.

Faktorer som du bör ta med vid bedömningen av en importaffär:

- risker
- betalning
- kvalitetskontroll
- garantier
- valutor
- finansiering

Risker

De risker som förekommer vid utlandsaffärer brukar delas in i politiska, kommersiella och tekniska risker.

Politiska risker avser landets politiska stabilitet. Ett land kan till exempel skakas av en revolution eller utfärda restriktioner när det gäller betalningar eller varuleveranser. Dessa risker kan du ofta försäkra dig emot hos ett vanligt försäkringsbolag.

Kommersiella risker avser motpartens betalningsförmåga eller möjlighet att leverera. När det gäller betalningsförmågan kan man skaffa sig information genom till exempel kreditupplysning och när det gäller varornas skick och överensstämmelse med avtalet kan man anlita något av de kontrollföretag som finns. Under kommersiella risker kan även nämnas valutarisker som är de risker som hänger samman med att göra affärer i främmande valutor, vars kurs varierar.

Genom till exempel valutaklausuler i avtalet mellan parterna eller terminssäkringsavtal med bank kan man reducera dessa risker. *Tekniska risker* avser produktionsstopp, konstruktionsfel, förseningar, etc. Alla är faktorer som kan påverka din importaffär.

Betalning

Hur du betalar är i viss mån beroende på hur stort förtroende du har för säljaren av varorna. I en ny affärsförbindelse har man ingen erfarenhet av motparten och bör därför vara extra försiktig. De olika betalningsformer som förekommer i samband med import är ren betalning (banköverföring, checkbetalning), dokumentinkasso och remburs.

Ren betalning (banköverföring) kan äga rum i förskott för hela eller del av köpesumman eller vanligare i samband med att varorna levereras. Kommersiella checkar köps på bankkontor men skickas med posten direkt av köparföretaget till säljaren som löser in dem i någon bank. Detta är en vanlig betalningsform när man inte känner säljarens bankförbindelse. Banken kan också sända en check direkt till betalningsmottagaren med erforderliga specifikationer. I detta fall talar man om en checkremiss.

Dokumentinkasso, ofta förkortat D/P (Documents Against Payment) eller CAD (Cash Against Documents), innebär att relevanta dokument som skeppningshandlingar, faktura och packlista etc, skickas av säljaren via bankerna som inte lämnar ut dessa till köparen innan han betalat för varan. Du som köpare har dock möjlighet att granska dokumenten i din bank innan du betalar för varan.

Du kan inte ur dokumenten utläsa något om varans beskaffenhet, men det är kanske inte nödvändigt om du har en lång relation till säljaren och litar på denne. Du kan åtminstone se att det är rätt specifikation och kvantitet innan du betalar.

Det är viktigt att importören redan i köpavtalet specificerar vilka dokument han behöver under dokumentinkassouppdraget. Det kan vara lämpligt att komplettera dokumentinkassot med ett heltäckande kommersiellt avtal som reglerar eventuella konflikter.

Remburs (Letter of Credit L/C)

Att använda sig av en remburs innebär att köparen anvisar betalning genom sin bank. Banken garanterar betalning till säljaren om denne presenterar banken vissa i rembursen specificerade dokument innan den i rembursen angivna tiden gått ut.

Fördelen för dig som importör med remburs, jämfört med dokumentinkasso, är att du kan styra leveranstider, leveransvillkor mm. Genom rembursen kan du som köpare vara säker på att säljaren inte får betalt förrän han till en fraktförare levererat de varor som angetts i dokumenten.

Kostnaden för en remburs är dock högre och i och med att banken betraktar rembursen som en kredit belastas importörens kreditutrymme och han kan ibland behöva komma in med kompletterande säkerhet för rembursen.

Exempel på vanliga dokument som kan vara aktuella att presentera i samband med betalning med remburs:

- faktura
- packlista
- försäkringsbevis (se avsnitt om försäkringar)
- åtkomsthandling (se avsnitt om transport)
- ursprungsintyg (se avsnitt om tullförmåner)
- kvalitetsintyg (se avsnitt om kvalitetskontroll)

Kvalitetskontroll

Många importörer använder sig idag av inspektion av en varas kvalitet, kvantitet, förpackning och märkning, före leverans för att vara säker på att den beställda varan överensstämmer med

den vara som ska levereras av säljaren. Detta är ett sätt för dig som importör att minimera olika risker som kan uppstå vid en affär. Dessutom har den alltmer kvalitets- och säkerhetsinriktade marknaden medfört att vissa varor måste granskas och testas extra noga innan de levereras.

Med den korta omloppstid som varor har idag innebär varje avvikelse från det man kommit överens om i köpeavtalet ett problem som måste lösas. Upptäcks avvikelsen först vid varornas ankomst uppstår förhandlingar som kan kosta dig som importör både tid och pengar.

Den hårda konkurrensen på marknaden innebär dessutom att eventuella reklamationer kan leda till bristande förtroende och ekonomiska problem för dig – och i slutledet även för dina kunder.

För att minimera riskerna bör du vara uppmärksam på

- att* det prov som du eventuellt erhållit som referens motsvarar den kvalitet du krävt
- att* kvantiteten stämmer mot den kvantitet du beställt och mot de angivna upp gifterna i den slutliga packlistan
- att* förpackningen är lämplig för transportsättet och inte skadar dina varor
- att* märkningen av varan motsvarar de krav och villkor som du som importör har begärt. Detta gäller både inre märkning som t ex tvättråd, storlek på kläder, etc, och yttre märkning på t ex emballage
- att* lastningen utförs på ett säkert sätt t ex vid containerlastning
- att* säljaren/tillverkaren har resurser att klara din beställning.

Denna riskminimering bör utföras genom opartisk inspektion av tredje part, dvs ett inspektionsbolag. Inspektionsbolaget utfärdar en rapport, ett kvalitetsintyg som beskriver varans beskaffenhet

gentemot köpeavtalet. Därigenom skaffar sig importören information som är vägledande och kanske avgörande före det att leverans äger rum. Ännu större säkerhet fås om inspektionsrapporten (kvalitetsintyget) kopplas till betalningen av varan (se avsnitt om betalning).

För att kunna utföra en inspektion av dina varor kräver inspektionsbolaget bland annat följande underlag:

- order som anger leverantörens namn och adress, beskrivning av varan, värdet på varan, leveranstid etc
- eventuell remburs
- produktspecifikation – ritningar, måttabeller, packnings- och märkningsinstruktioner etc
- instruktion om vilken typ av kontroll som ska utföras, tester, standarder samt vilken kvalitetsnivå som gäller för leveransen
- ett av importören godkänt referensprov (om möjligt)

Normalt är det du som importör, det vill säga uppdragsgivare, som betalar för inspektionens utförande. Arvodet för uppdraget varierar beroende på vilken typ av inspektion importören önskar.

Du bör se inspektionen som en förebyggande åtgärd och som en reducering av dina egna kostnader och problem i förhållande till vad det skulle kosta om du erhöll ett parti defekta varor. Behovet av att anlita ett inspektionsbolag varierar beroende på exportland. Kontrollera vad som är vanligt i ditt fall.

Garantier

I samband med importaffärer är det inte ovanligt att någon av parterna ställer krav på särskilda garantier för att gardera sig själv mot missar i motpartens åtagande. Antingen utfärdar motparten själv garantier eller också utfärdas dessa av banken eller försäkringsbolaget.

De minimikrav som alltid bör ställas på en garanti är att den ska ange:

- kontraktsparter och en kortfattad beskrivning eller referens till den bakomliggande affären
- vad garantin ska säkerställa
- maximalt garantibelopp
- giltighetstid
- tidpunkt när krav under garantin senast ska ha ställts
- vilken dokumentation som ska presenteras för att styrka eventuella krav under garantin

Bankerna jämställer ur säkerhetssynpunkt utfärdandet av garantier med kreditgivning och importören bör, om det är han som ska låta ställa garantin, redan på ett tidigt stadium ta upp vilka krav på säkerheter banken ställer.

Valutor

Valutasystemet bygger på flytande växelkurser där olika länder har varierande lösningar för att försöka styra valutapolitiken. Att bestämma vilken valuta som ska användas i en utlandsaffär är en viktig uppgift. Tidvis sker stora svängningar i valutakurserna. Köpare och säljare kan ha helt olika intressen av att en viss valuta används. Företagets interna valutapolitik och förväntningar om kursutveckling för olika valutor påverkar valet av faktureringsvaluta.

För att skydda sig mot kursförluster kan både exportören och importören göra en terminsaffär. Denna innebär ett avtal med banken om köp eller försäljning av en viss valuta till en på förhand fastställd kurs för leverans vid en bestämd tidpunkt i framtiden.

Finansiering

Importören kan kräva vanlig leverantörskredit eller kredit genom att exportören utställer en växel, som importören accepterar. Bäst är att utnyttja beviljade kassarabatter vid snabb likvid i stället för att utnyttja leverantörskrediten, som i regel medför en högre

årsränta. Kredit i bank kan vara betydligt billigare än att utnyttja beviljade leverantörskrediter.

Svenska importörer finansierar i dag i stor utsträckning sin import genom att utnyttja beviljade rörelsekrediter i bank i svenska kronor. Dessa krediter kan vara checkkontokrediter eller krediter kopplade till en viss affär, som till exempel rembursaffärer.

När en importör ger sin bank i uppdrag att öppna en remburs till förmån för en säljare i utlandet, innebär detta ett kreditärende som kreditbedöms av banken. När dokumenten kommer till importörens bank löses de av importören, och importören får därmed förfoganderätt över varan. Vid tidsrembuser accepterar ofta den utländska eller den svenska banken en växel. Importören får dokumenten och därmed dispositionsrätten över varan. På växelns förfallodag betalar importören till banken.

Importören har möjlighet att ta upp lån i utländsk valuta i samband med betalningar till utlandet. Lånevalutan är vanligen US-dollar eller andra valutor tillgängliga på den internationella valutamarknaden. Kostnader för lån i utländsk valuta är beroende av det internationella ränteläget och på storleken av det avdrag eller påslag på valutakursen som gäller om låntagaren terminsärklar lånet per förfallodagen.

Låntagaren har alltså möjlighet att redan vid upplåningstillfället säkerställa kursen för återbetalning av lånet och kan då direkt räkna ut den totala kostnaden för lånet och jämföra den med kostnaden för motsvarande kredit i svenska kronor för samma period. Genom att terminssäkra lånet har låntagaren eliminerat kursrisken. För att kunna låna i utländsk valuta träffar importören ett avtal med banken om att utnyttja denna finansieringsform. Kreditprövning sker i vanlig ordning. Importören får genom möjligheten att låna i utlandet en likviditetsreserv. Likaså får företaget möjlighet att, beroende på kostnadsläget för de olika

finansieringsformerna, utnyttja den form som för tillfället är mest fördelaktig.

En rad länder erbjuder subventionerade krediter till stöd för det egna landets export av kapitalvaror. I Sverige har vi motsvarande stöd för vår export genom den kredit som Exportkreditnämnden EKN ger.

En svensk importör kan genom banken få reda på vilka möjligheter som finns för att erhålla exportlandets krediter för en speciell affär. Ett krav från det utländska kreditinstitutet kan vara att en svensk bank utfärdar en bankgaranti för affärens fullgörande.

Handel inom EU

Som medlem i EU omfattas Sverige av EU:s handels- och jordbrukspolitik och är en del av tullunionen. De fysiska gränserna har upphört mot övriga medlemsländer. När väl en vara passerat EU:s yttre gräns får den röra sig fritt inom hela EU.

Tidigare krav på tullformaliteter i form av tulldeklaration och betalning av införselavgifter har bortfallit. Handel inom EU sker således helt tullfritt. Vissa speciella system finns dock vid införsel av varor från medlemsländer. Det gäller rapportering av handelsstatistik och redovisning av mervärdesskatt (moms).

Handelsstatistik

Inom EU har man utvecklat ett system för insamling av statistik över varuflödet mellan medlemsstaterna. Systemet kallas Intrastat. I Sverige har Statistiska Centralbyrån, SCB, ansvar för att handelsstatistiken samlas in och publiceras. Företag som har haft en införsel under en period om tolv månader från andra medlemsländer som uppgår till ett värde om minst 4,5 miljoner kronor ska lämna handelsstatistik.

Har du frågor om Intrastat kan du kontakta SCB, www.intrastat.scb.se.

Mervärdesskatt

Vid köp av varor från ett företag i ett EU-land redovisas mervärdesskatt av köparen om handeln sker mellan företag som ingår i redovisningssystemet för mervärdesskatt i sina respektive länder. Köpet räknas som ett förvärv som ska redovisas som utgående moms i momsdeklarationen. Om den köpta varan används i verksamhet som medför skattskyldighet föreligger avdragsrätt med motsvarande belopp.

Detta innebär att den utgående och ingående skatten tar ut varandra och att någon inbetalning till staten inte ska ske. Inbetalning till staten sker först när transaktion sker med nästa handelsled. Redovisning av mervärdesskatt för transaktioner inom Sverige sker till skatteförvaltningen. Deklarationen omfattar även uppgifter för handeln med medlemsländerna.

Moms ska redovisas varje månad. Deklarationen lämnas och betalas 20 dagar efter redovisningsperiodens slut beroende på företagets beskattningsunderlag.

I respektive medlemslands kontroll av redovisningen är nationellt moms-registreringsnummer det centrala begreppet. För ett företag i Sverige är det kompletta organisationsnumret basen för att bilda företagets europeiska momsnummer (VAT-nummer).

För ytterligare information kan du beställa aktuella informationskrifter från skattemyndigheten, www.skatteverket.se.

Handel med länder utanför EU

Tullar i olika former har funnits lika länge som handeln. Tullavgifter och införselförbud har under århundraden varit ett effektivt sätt för staten att skaffa sig inkomster och att styra handeln. Du som idag suckar över besvärliga tullblanketter kan kanske trösta dig med att tullprocedurer i någon form alltid har existerat.

Handelspolitik

EU har en gemensam handelspolitik med grundtanken att handelspolitiska åtgärder endast ska gälla länder utanför unionen. Åtgärder kan vara instrument såsom restriktioner, licenser och tillstånd. Dessa gäller främst import och åtgärderna kan gälla land och/eller produkt.

Varor och tullsatser

En vara som förs in till ett land i EU från ett land utanför EU ska i normalfallet förtullas. Förtullning innebär att en importdeklaration ska inlämnas till Tullverket samt att tull, moms och andra eventuella punktskatter ska betalas.

För att kunna bestämma vilken avgift du ska betala och om det finns andra bestämmelser och villkor för varan behöver man veta vilken klassificering eller varukod som gäller.

Känner du till varans importvarukod hittar du fullständig information om tulltaxan och eventuella tullförmåner på www.tullverket.se (Taric Söksystem). Annars ber vi dig kontakta Tullverkets TullSvar tel 0771-520 520 för hjälp med varuklassificeringen.

Den tullavgift du ska betala beräknas på tullvärdet och tullvärdet grundar sig i normalfallet på det pris du betalar till leverantören när han eller hon säljer varan. Till tullvärdet räknas också transportkostnaden fram till EU:s gräns samt transportförsäkringskostnaden.

Tullförmåner

En tullförmån kan medges för en vara som inte tillverkas, eller inte tillverkas i tillräcklig omfattning, inom EU. Varuområden som är aktuella är kemikalier, plaster och komponenter. Tullförmånen ger vanligtvis tullfrihet. Förändring av varuomfattningen beslutas två gånger per år av EU-kommissionen. Ansvarig nationell myndighet för dessa frågor i Sverige är Kommerskollegium. Tullförmånen är angiven i tulltaxan vid de varor som berörs.

EU:s handelspolitik ger möjlighet till tullförmåner – tullfrihet, alternativt tullnedsättning – för specifika varor genom de avtal EU slutit med följande länder och områden:

- EES/EFTA: Norge, Island, Lichtenstein
- CEFTA: Albanien, Bosnien och Hercegovina, Kroatien, Makedonien, Montenegro och Serbien

- Euromed (Medelhavsländerna): Algeriet, Egypten, Israel, Jordanien, Libanon, Marocko, Palestinska Territorierna, Tunisien. Anslutna till detta avtal är även Färöarna.
- ACP: (Africa, Caribbean and Pacific Association) Provisoriskt avtal föreligger till dess att pågående förhandlingar är avslutade. Skillnader finns mellan och inom dessa regioner.
- GSP: generellt system för u-länder utan specifikt avtal. Gäller bland andra Kina, Indien och Vietnam.
- Bilateral avtal: Schweiz (även EFTA), Andorra, Turkiet, Ceuta och Melilla, Sydafrika, Mexiko, Chile och Sydkorea

Vissa handelsavtal och tullförmåner uppdateras fortlöpande och vissa/flera avtal är ännu inte färdigförhandlade. För uppdaterad information ber vi dig kontakta Sveriges Importörer på Svensk Handel. Även speciella produktområden, till exempel hantverksmässigt framställda produkter, kan få tullförmåner vid import till EU.

För att erhålla en tullförmån ska varan:

- ingå i avtalet,
- ha ursprung i avtalsområdet och
- ursprunget kunna verifieras genom speciellt dokument eller intyg.

Förändringar sker löpande beträffande dokumentationen. Kontrollera därför med ditt lokala tullkontor vad som är lämpligast för din import. Varans ursprung fastställs genom de ursprungsregler som ingår i avtalet. Det räcker alltså inte att transportera en vara från USA via Norge för att få tullfrihet. Ursprunget avgör. I detta fall är det USA med vilket EU inte något frihandelsavtal.

Tullförmån för varor från utvecklingsländer - GSP

EU har ett generellt regelsystem med tullförmåner på varor från utvecklingsländer kallat Generalised System of Preferences (GSP). Det innebär tullsänkning, alternativt tullfrihet, för de varor med ursprung i vissa utvecklingsländer, till exempel Kina, Indien och Vietnam.

För att din vara ska få sådan tullförmån måste varan ha sitt ursprung i ett utvecklingsland och ursprunget styrkas med ett ursprungsintyg. Ursprungsintyg utfärdas av godkänd myndighet i utvecklingslandet, exempelvis handelsministerium eller tulladministration. Ett korrekt ursprungsintyg i original måste visas upp för tullverket i importlandet.

Ändringar i ursprungsintyget kan endast göras av exportör/myndighet i exportlandet. Se därför till att det i avtalet mellan exportör och importör anges att exportören måste utfärda ett korrekt ursprungsintyg till varje sändning.

Antidumpning

Varor som säljs till dumpade priser på en marknad kan beläggas med en extra tull – en antidumpningstull. Antidumpningstullarna är ofta höga och kan variera för samma vara beroende på tillverkare och ursprungsland.

EU använder relativt ofta denna möjlighet till “strafftull”. Det är till och med vanligt att tillverkaren går med på prisåtaganden för att undvika antidumpningstull på sina varor.

Ett drygt hundratal varor är i dagsläget belagda med antidumpningstull. De varuområden som berörs är mestadels elektronik och grundmaterial för teko-varor och kemikalier. Varorna har i de flesta fall ursprung i Ost- och Sydostasien samt Östeuropa. Totalt berörs dock mindre än 1% av EU:s totala import från tredje land.

De exakta tullsatserna framgår av tulltaxan. Ansvarig nationell myndighet i Sverige är Kommerskollegium som publicerar en aktuell lista över aktuella dumpnings- och subventionsfall i EU. *Kontrollera noga att din vara inte är belagd med strafftull. Du hittar listan på www.kommers.se.*

Importrestriktioner i form av kvoter - begränsningsavtal

EU har restriktioner vid import av vissa varor, främst avseende järn och stål samt teko (textil och konfektion). Restriktionen sker genom kvantitativa begränsningar i ömsesidiga avtal eller genom ensidig begränsning från EU:s sida. Importlicenser gäller för kvantitativ begränsning eller för övervakning av importen.

Järn och stål

Vid import av järn och stål finns krav på importlicens för förhandsövervakning mot alla länder utanför EU. Dessutom finns avtal för vissa varor med ursprung i Ryssland och Kazakstan med krav på export- och importlicens

Teko

Vid import av textil och konfektion finns krav på export- och importlicens för vissa varor med ursprung från Vitryssland och Nordkorea.

Import- och exportlicenser

Kännetecknande för EU:s ömsesidiga avtal är att det krävs både export- och importlicens (s k "double checking") för att importera varor till Sverige eller annat EU-land. Importören ska be sin leverantör om exportlicens. Leverantören söker exportlicens i exportlandet efter att en affär gjorts upp.

Den svenska importören ska efter att ha erhållit exportlicens söka importlicens. Den nationella licensmyndigheten kontrollerar med EU-kommissionen om det finns tillgängligt kvotautrymme.

För begränsade/kvoterade varor kan problem uppstå i slutet av året om leverantörsländet utfärdar exportlicenser utan att först ha kontrollerat att det finns utrymme att exportera till EU. Ett sådant överskridande innebär att det uppstår en brist i en specifik kvotakategori, som kan medföra att den svenska importören inte kan importera de varor som kanske redan skeppats iväg till

Sverige. Vid ensidig övervakning eller begränsning berörs inte exportlandet av dokumentkrav utan istället utfärdas importlicensen med affärsdokumenten som underlag. Det gäller all förhandsövervakning på järn och stål samt vid import av sådan textil och konfektion från Nordkorea som är ensidigt begränsad vid import till EU.

Ansökan om importlicens ska sökas av importören hos nationell licensmyndighet. De är i Sverige Havs- och vattenmyndigheten för fisk, Jordbruksverket för jordbruks- och livsmedelsprodukter och Kommerskollegium för industrivaror. Tilldelning av eventuell kvot bestäms av EU, baserat på företagens ansökningar.

Förtullning

EU:s tullförfaranden anger regelverket för förtullning eller speciella förfaranden, exempelvis temporär import eller lagring på tullager. Både system med betalning av införselavgifter direkt vid ankomsten till Sverige och creditsystem kan förekomma. I samtliga system där varor frigörs (utlämnas) innan införselavgifterna erlagts, kräver Tullverket säkerhet för införselavgifter (omfattar tull och jordbrukstullar).

Normalförfarande (direkt förtullning)

Med normalförfarande menas att en tulldeklaration lämnas, vanligtvis skriftligt, på ett enhetsdokument (ED) eller genom dataöverföring. Tulldeklarationen skrivs och lämnas till Tullverket av importören eller av ett ombud (exempelvis speditören).

Efter granskning lämnar Tullverket medgivande om utlämning av varorna. I det fall kredittillstånd saknas ska införselavgifter betalas direkt. Ett ombud kan använda sin tullkredit för att betala avgifterna i tulldeklarationen. Importföretaget får komma överens med ombudet om detta utlägg.

I de fall importören har kreditillstånd utfärdas en tullräkning av Tullverket. Den totala tiden mellan utlämning av gods och betalning av tullräkning får inte överstiga 30 dagar. Kreditillstånd söks hos Tullverket.

Förenklade förfaranden

För dessa förfaranden gäller att en förenklad tulldeklaration avlämnas först, oftast av ett ombud, och att den senare kompletteras med en fullständig deklaration.

Det finns tre typer av förenklade förfaranden:

- ofullständig deklaration
- förenklat deklarationsförfarande
- lokalt klareringsförfarande

Ofullständig deklaration

Ofullständig deklaration används, efter godkännande av tullmyndighet i varje enskilt fall, när komplett information för tulldeklaration saknas. Den kompletta tulldeklarationen ska lämnas till tullmyndigheten senast onsdag nästföljande vecka.

Varorna lämnas inte ut förrän tullverket granskat tulldeklarationen och säkerhet har ställts för införselavgifterna. Ofullständig deklaration lämnas av företag som inte har tillstånd av tullmyndighet att använda förenklat deklarationsförfarande.

Förenklat deklarationsförfarande

Förenklat deklarationsförfarande (allmänt kallat "hemtagning") är det vanligaste förfarandet:

- importgodset registreras genom en enkel anmälan på enhetsdokumentet (steg 1)
- godset utlämnas
- kompletterande handlingar (detaljerad tulldeklaration med fullständig redovisning av samtliga införselavgifter lämnas i efterhand på enhetsdokumentet (steg 2)

Företag som är etablerade i Sverige och har regelbunden importverksamhet kan ansöka om tillstånd att använda förenklat deklareringsförfarande. För att få tillstånd ska säkerhet ställas. När du fått ditt tillstånd kan du ta hand om dina importvaror redan innan de förtullats. Du kan direkt efter att godset lämnats ut sälja dina varor vidare.

Med tillståndet följer vissa skyldigheter. I den enkla anmälan (steg 1) ska anges leverantör, importör i Sverige, godsbeskrivning och uppgifter om sändningens innehåll. I de fall varorna fordrar införseltillstånd ska även det anges i anmälan. Varorna utlämnas oftast först efter att importlicens eller dylikt har utfärdats. Anmälan ska lämnas till tullkontoret där varorna tullklareras. Det kan ske vid gränsen eller vid ett tullupplag på destinationsorten. Ett ombud, exempelvis en speditör, kan utfärda anmälan och lämna den till tullverket.

En detaljerad tulldeklaration med alla skatter och införselavgifter uträknade ska lämnas till Tullverket nio dagar efter utlämning av godset. Tullverket granskar tulldeklarationen och fakturerar dig tull och andra införselavgifter. Tiden mellan utlämning av godset och betalning av tullräkningen får inte överstiga 30 dagar.

Lokalt klareringsförfarande

Lokalt klareringsförfarande är en speciell möjlighet till förtullning för företag med import av gods i hela lastenheter (exempelvis en container, en hel långtradare eller ett helt fartyg).

Andra förfaranden

Ibland finns behov av andra förfaranden som innebär nedsatta eller senarelagda införselavgifter, till exempel när varorna inte ska stanna inom EU. Vanligast är:

- tullager
- temporär import
- förförande som omfattar bearbetning

Tullager

Varorna anmäls till lagring på tullager genom enhetsdokumentet (ED). Lagerhavaren ska ha tillstånd av tullmyndighet. Tillståndet sökes vanligtvis hos tullmyndighet inom vars område lagret är beläget. Ett företag behöver normalt inte ställa säkerhet för att få tillstånd till lagring, men en kreditbedömning görs. Varor kan förvaras på tullager under obegränsad tid.

Temporär import

Temporär import gäller för varor som inte har ursprung i EU, som införs i syfte att återutföras och inte ska genomgå förändring inom EU. Vanligaste anledningarna till temporär import gäller varor som visas på mässa, varuprover eller varor som klassas som utrustning för yrkesutövare (till exempel verktyg).

Förfarandet temporär import kan endast tillämpas i de fall varan ska utföras i oförändrat skick. Annat förfarande, t ex aktiv förädling, bör väljas om varan ska genomgå förändring (bearbetning) inom EU. Tillstånd krävs av tullmyndighet. Företaget kan ansöka om tillstånd i förväg eller i tulldeklarationen vid direktförtullning.

Förfaranden som omfattar bearbetning

När bearbetning sker och vara från land utanför EU ingår i processen, kan förfaranden som omfattar bearbetning bli aktuella. De vanligaste är:

- Aktiv förädling, som innebär att bearbetning sker inom EU. Exempelvis importeras komponenter för tillverkning av en ny produkt, som därefter exporteras från EU.
- Passiv förädling, som innebär att bearbetning sker utanför EU. Tillstånd fordras oftast reda vid utförsel från EU av de komponenter som ska ingå i den färdiga produkten. Exempelvis exporteras komponenter från EU som senare importeras i form av en ny vara.

- Bearbetning under tullkontroll, som innebär att behandling sker som förändrar varans egenskaper eller skick. Exempelvis införs en vara och skrotas men vissa komponenter tas tillvara och förtullas. Betalning av införselavgifter görs om varan över går till fri omsättning.

Enhetsdokumentet (ED) används och tillstånd från tullmyndighet eller Kommerskollegium fordras för alla tre förfaranden. Detaljerad information om dessa förfaranden har utarbetats av Tullverket.

Föranmälan

EU har beslutat att alla varor som förs ut ur EU ska föranmälas hos tullmyndighet från den 1 juli 2009. För importerade varor började föranmälan att gälla år 2011. Syftet är att skydda EU från farliga varor och att leva upp till de ökade säkerhetskraven i världshandeln.

Föranmälan av varor är ett elektroniskt meddelande som du skickar till tullmyndigheten en viss tid innan varor förs in till eller ut från EU. Tiden kan till exempel röra sig om 30 minuter före avgång från flygplats eller 24 timmar före lastning i avgångshamn.

När det gäller varor som förs in till EU är det transportören som lämnar föranmälan en viss tid före importen. Föranmälan ska lämnas till tullmyndighet i det första EU-land som transporten kommer till. En förutsättning för att kunna lämna föranmälan av varor elektroniskt i Sverige är att du har ett tillstånd från Tullverket för elektronisk uppgiftslämning. Du behöver veta om det är du själv som ska lämna föranmälan eller om du ska förse annan part med information om sändningen.

Alla detaljer om föranmälan är inte beslutade så det är viktigt att du fortsätter att hålla dig uppdaterad om vad som händer

på området. Sök mer information på Tullverkets hemsida www.tullverket.se eller prenumerera gratis på TullNytt.

Authorised Economic Operator, AEO (godkänd ekonomisk aktör)

AEO är ett EU-gemensamt certifieringsprogram för att skapa en ökad säkerhet i världen samt att effektivisera och harmonisera tullhanteringen i EU.

En AEO-status är giltig i alla EUs medlemsstater. Alla företag, oavsett storlek, kan ansöka om att bli AEO. Det gäller tillverkare, exportörer, speditörer, lagerhållare, tullombud, transportörer och importörer.

För att bli AEO måste företagets hela flöde, det vill säga samtliga förekommande tullrutiner och hela företagets verksamhet, vara kvalitetssäkrat. Statusen som AEO innebär en stämpel för god kvalitet och säkerhet för dig och dina handelspartners. Det ger också ditt företag möjlighet till förenklingar, som i sin tur gör att ni får snabbare och säkrare varuflöden. Ansökan om AEO-certifiering görs hos Tullverket och är gratis.

Tulldokument

Enhetsdokumentet

Enhetsdokumentet (ED) är det dokument som används vid import från eller export till länder utanför EU. I handeln mellan medlemsländer fordras inte något tulldokument.

Ett fullständigt enhetsdokument (åtta blad) består av en exportdel, en transitdel och en importdel. Vid fullständig användning ska leverantören fylla i alla åtta bladen. Alla uppgifter för export i avsändningslandet lämnas till tullmyndigheten i exportlandet. Resterande blad användes vid transiteringen av godset. Importbladen kompletteras av importören i mottagarlandet. Fullständig användning av dokumentet kan endast användas i handeln mellan EU och EFTA och EU och EES-länderna.

Vid uppdelad användning, som är det vanligast förekommande, används dokumentet bara för en viss procedur, till exempel import, (särskilt blankettset på fyra blad). Detaljerad handledning för att fylla i blanketten korrekt vid export, transitering och import kan rekvireras av Tullverket. EU:s tullag kräver att importören eller hans ombud ska lämna en fullständig tulldeklaration till tullverket vid varje sändning. När deklarationen ska lämnas, beror på om det svenska importföretaget använder normalförfarande (direktförtullning) eller ett förenklat förfarande. Har importören tillstånd till förenklat deklaraionsförfarande inlämnas deklarationen senast nio dagar efter utlämning av godset. Tulldeklarationen ska vara fullständig med alla införselavgifter uträknade.

Uppgifter som tulldeklarationen alltid ska innehålla:

- statistiskt nummer
- kort varubeskrivning
- avgiftspliktig kvantitet
- tullsats och andra avgiftssatser
- uträknade belopp för tull, skatt (t ex moms) och andra avgifter
- nummer på eventuellt varucertifikat/importlicens
- eventuellt förbehåll som föranleder tullnedsättning eller restitution

Komplett dokumentation ska finnas som styrker lämnade uppgifter. Faktura fordras alltid. När tullnedsättning begärs ska, i de fall något villkor är förknippat med förmånen, dokument i original finnas. Anger tullagen att uppgifter ska styrkas med ett dokument måste även den blanketten finnas.

Det är därför nödvändigt att importören har kommit överens med exportören att ursprungsdokument ska utfärdas för varje sändning för att erhålla nedsatt tullavgift vid importen. Olika dokument ska bifogas tulldeklarationen beroende på vilket tullförfarande som är aktuellt (se tabell nedan). För företag som är

anslutna till Tullverkets datasystem (TDS) gäller särskilda regler. Kontrollera med ditt tullkontor.

Faktura

Då tulldeklarationen utfärdas på basis av de handelsdokument som medföljer sändningen ställer Tullverket krav på att handelsfaktura ska finnas i de fall fakturan enligt tullagen ska bifogas tulldeklarationen. Originalfaktura fordras inte – bra kopior accepteras.

Dessa uppgifter måste ingå i en handelsfaktura vid import till Sverige:

- säljarens namn och adress
- köparens namn och adress
- dag då fakturan utställts
- antal kollin, slag, bruttovikt, märke och nummer
- varans benämning och kvantitet enligt allmänt handelsbruk
- eventuella rabatter samt leverans- och betalningsvillkor.

Saknas en eller flera av ovanstående uppgifter kan Tullverket begära kompletterande dokument, t ex packlista eller värdeförsäkran. Företag som är anslutna till Tullverkets datasystem förvarar fakturan inom företaget men ska vid kontroll kunna visa upp den för Tullverket.

Tullvärdedeklaration

Tullvärdet för en importsändning ska bekräftas genom att uppgifter lämnas i en separat blankett om

- tull ska betalas
- sändningens tullvärde överstiger 102 400 SEK
- importen är kommersiell

Sker import löpande från en leverantör och leveransvillkoren är desamma för varje leverans kan en generell tullvärdedeklaration lämnas. Kontakta ditt tullkontor för detaljerad information.

Returvarudeklaration vid retursändningar

När varor kommer i retur till EU ska i Sverige blanketten Returvarudeklaration komplettera upplysningarna lämnade i enhetsdokumentet. Uppgifter om exporten ska då också anges.

Tullkostnader

Vilka avgifter och andra kostnader ska du räkna med vid förtullning?

Tullsatser

Tullsatserna beräknas vanligtvis på varans tullvärde. Avgiften för varan framgår av EU:s tulltaxa (TARIC) där alla varor finns angivna med tillhörande avgift. Där finns hänvisning till olika skatter och införselbestämmelser, som kan gälla för varan. Nyckeln till den informationen är det så kallade statistiska numret. I den gemensamma tulltaxan i EU finns 14.000 nummer. De bygger på ett internationellt system som underlättar beräkningen av tullavgifterna. Bestämmelserna för att beräkna tullvärdet vid import baseras på en internationell överenskommelse inom ramen för GATT (Allmänna tull- och handelsavtalet).

Tullvärde beräknas på CIF-värdet (enligt incoterms), det vill säga kostnaden för varan, utrikes frakt, transportförsäkring och andra kostnader för att ta varan till EU:s yttre gräns. Exempel på andra kostnader är för till exempel emballage, verktyg, kvotalicenser etc.

De kostnader man kan göra avdrag för inkluderar bl a rabatter, frakt från ankomstort inom EU till Sverige samt svensk monteringskostnad.

När du räknar ut kostnaden för din vara måste du känna till den valutakurs Tullverket använder. Valutakursen gäller från och med den 1:a i en viss månad och månaden ut. Det är det datum när varan klareras eller förtullas som avgör vilken kurs du ska använda.

De vanligaste valutakurserna anges varje månad på Tullverkets hemsida www.tullverket.se.

Moms

Mervärdesskatt (moms) ska betalas till tullverket för all import. Mervärdesskatten är 25 procent på varans tullvärde inkluderat fraktkostnad till den första bestämmelseort som anges i fraktsejdeln med tillägg av eventuell tull och andra skatter. Importmomsen dras sedan av mot den utgående momsens.

Tullräkning

Efter Tullverkets granskning av tulldeklarationen utfärdas en tullräkning. Tullräkningen baseras på de avgifter och skatter som under en kalendervecka debiterats företaget enligt uppgifterna i tulldeklarationen. Kredittiden för en tullräkning är tio dagar.

Tulltaxan

EU:s tulltaxa är, liksom de flesta tulltaxor i världen, baserad på den internationella taxan Harmonised System (HS). De sex första siffrorna i det statistiska numret är internationella och gemensamma. EU:s integrerade tulltaxa (TARIC), som används vid tulldeklaration av varor från länder utanför EU, omfattar vanligtvis tio siffror, d v s sex internationella siffror och fyra gemenskaps-siffror. Vissa tilläggs-koder kan dessutom förekomma vid särskilda gemenskapsbestämmelser, exempelvis anti-dumpningtull. Dessa är tre- eller fyrställiga. TARIC omfattar ca 14.000 uppdelningar. I den integrerade tulltaxan (TARIC) kan uppgifter om tullfrihet, kvantitativa begränsningar och importrestriktioner utläsas. De gäller för alla medlemsländer vid import från länder utanför EU.

En svensk version av EU:s tulltaxa kan köpas från Fritzes förlag i Stockholm. Beställ även prenumeration på ändringsblad, så är taxan aktuell under hela året. Internetadress till Fritzes är www.fritzes.se. En elektronisk tulltaxa finns på Tullverkets hemsida www.tullverket.se. För att få dagsaktuell information finns en frågedatabas för tulltaxan utarbetad.

Tullverkets information om internethandel från ett land utanför EU

När du köper varor via Internet finns det en del saker att tänka på. Det pris som du ser på en vara är oftast inte det slutliga priset. Nedan följer en beskrivning på vad som är viktigt att tänka på.

När du beställer en vara från ett land utanför EU räknas det som privatimport och det betyder att du måste betala tull och andra avgifter. Det gäller både nya och begagnade varor som du beställt av en privatperson eller ett företag. Det gäller även varor du köpt på en nätauktion, via postorder eller en vinst du vunnit på Internet.

Tullsatsen varierar från tullfritt till 20 procent och beräknas på varans pris inklusive frakt och eventuell transportförsäkring. Momsen för de flesta varor är 25 procent.

När paketet kommer till Sverige kontaktar företaget som fraktat varan till Sverige, till exempel Posten, dig. Sedan gör det företaget en tulldeklaration åt dig. När du hämtar ut paketet betalar du tull och moms till företaget som gjort din deklaration. Du kan även behöva betala andra avgifter, till exempel administration- och expeditonsavgifter. Det är säkrast att ta reda på det innan du beställer eftersom det slutliga priset kan bli mycket högre än vad du trodde från början.

Varumärkesförfalskning och piratkopiering förekommer överallt i världen och alla sorters varor förfalskas i dag, exempelvis kläder, skor, solglasögon, väskor men även batterier, läkemedel, bil- och flygplansdelar. Tänk på att många förfalskade varor säljs via Internet. Tänk på att vissa varor omfattas av särskilda bestämmelser, till exempel läkemedel.

Internethandel med ett EU-land

Varor som beställs från ett EU-land räknas, i de flesta fall, som inrikeshandel. Du behöver inte betala någon tullavgift och Posten tar inte ut någon speditorsavgift. Fraktkostnad tillkommer dock och momsens betalar du i avsändarlandet. Hur stor momsens blir beror på land och vara.

Däremot finns det områden inom EU som har särskilda avtal med EU. Detta innebär att när du köper varor från något av dessa områden, bland annat Åland, Kanarieöarna och Kanalöarna, måste du betala moms, och ibland även tull, på varorna.

Du kan även få betala moms, tull och postens avgifter om du beställer en vara från ett EU-företag, som i sin tur gör en beställning av varan från ett land utanför EU, till exempel USA. Skickar företaget din vara direkt till Sverige från ett land utanför EU ska den tulldeklareras.

För mer information läs på www.tullverket.se eller ring TullSvar, 0771-520 520

Slutord

Syftet med denna handledning är att ge dig konkret vägledning i importaffärer. Regelverket kan upplevas som ett bekymmer, men för den som känner till grundförutsättningar, regler och avgifter blir det lättare att planera och genomföra sina affärer och att kalkylera för ett bra resultat. En viktig uppgift för Svensk Handel är dels att förklara hur man går tillväga och att hjälpa importföretagen och dels att driva ett förändringsarbete i samverkan med de ansvariga myndigheterna. På så sätt kan Svensk Handel bidra till en enklare import.

De kommersiella bedömningarna, valet av leverantörer, bearbetning av kunder och den viktiga marknadsbearbetningen är din uppgift. Det är din affärsidé som ska skapa resultatet. Svensk Handel vill bidra till grunden.

Lycka till!

Checklista för den blivande importören

Vi utgår från att du hittat din affärsidé, har hittat en lämplig produkt och fått ett pris av leverantören. Sedan börjar förarbetet, som är nog så viktigt innan du "sticker ut huvudet" och riskerar dina pengar och ditt anseende.

Kalkyl

Gör en kalkyl över kostnaderna för din produkt innehållande bl.a.

Leverantörens pris

Titta på leverantörens pris cif eller fob.

Speditörens pris

Kontakta speditör för att få reda på kostnaden för att få varan levererad till dig.

Tullavgifter

Kontakta Tullen och ta reda på eventuella tullavgifter. Gäller vid inköp av produkter utanför EU.

Licenstvång/Kvoter

Undersök om det finns exportlicenstvång i leverantörslandet eller importlicenstvång eller kvoteringar vid leverans till Sverige.

Provningskrav/Standarder/CE-märkning

Finns specifika provningskrav (till exempel elektriska artiklar) eller standarder som är brukliga i Sverige (till exempel storleken på sänglinne). Vilka kostnader härför? Hur är det med CE-märkning av din produkt?

Försäljningskostnader

Vad är dina egna kostnader (lön) för försäljning av produkten? Du har väl inte tänkt arbeta gratis? Glöm inte kostnader för marknadsföring.

Omförpackning

Behöver du omförpacka varan? I så fall, kalkylera med dessa kostnader.

Producentansvar

Är du importör av en förpackad produkt då måste du betala en avgift för förpackningen. **Kostnad?**

Varulager

Hur ska varan levereras? Ska kunden hämta den hos dig eller levererar du den till exempel med posten? Vem betalar detta?

Garanti-/Reklamationskostnader

Vem betalar försäkringen för transporten av varorna från din leverantör till dig? Försäkring för varorna när de ligger i lager. Ska varorna försäkras när de levereras från dig till din kund?

Vinst

Har du kalkylerat med en viss vinst?

Summerar du detta kommer du fram till ett minimipris som det är nödvändigt att du tar ut för din vara och ändå är inte alla kostnader medräknade! Då tittar du på konkurrenternas priser och försöker bedöma om ditt pris är realistiskt. Om du inte säljer direkt till slutförbrukare måste du också ta hänsyn till grossist- och detaljistmarginaler. Även dessa måste leva och få ersättning för sina tjänster.

Marknaden

Du gör en bedömning, baserad på din kunskap om marknaden, av hur mycket du kan sälja under första, andra och tredje året.

Finansiering

Du undersöker om du har tillräckligt med medel själv eller om

du måste kontakta din husbank eller annat finansieringsorgan för ett lån eller dylikt. Är du smart försöker du få så stor kredit av din leverantör att du finansierar lager och kundkrediter. I undantagsfall kan du begära förskottslikvid av kunderna. Tänk även på factoring!

Lokal

Har du lokal för dina aktiviteter, telefon och dator? Brevpapper, visitkort etc? Eventuella anställda?

Firmaregistrering

Har du firman registrerad?

Skattemyndigheten

F-skatt, moms, självdeklaration?

Bokföringen

Hur ordnar du bokföringen? Själv eller till exempel hos en revisionsfirma? Indrivning av utestående fordringar?

Råd och dåd

Har du några du kan vända dig till för råd och dåd? En sparringpartner, ett "bollplank", styrelsemedlem, bra revisor och/eller jurist?

Uthållig

Har du uthållighet? Nysatsningar brukar tidigast löna sig efter tre år?

Lycka till!

Vill du veta mer om importfrågor och vad Sveriges Importörer kan göra för dig som importör, kontakta oss på tel 010-47 18 530 eller www.svenskhandel.se/sverigesimportorer.

